

REGERINGEN

Plastik uden spild

– Regeringens plastikhandlingsplan

Miljø- og Fødevarerministeriet

DECEMBER 2018

Indhold

MINISTERENS FORORD	2
PLASTIK - BÅDE FANTASTISK OG PROBLEMATISK	4
REGERINGENS VISION: ET CIRKULÆRT PLASTIKFORBRUG	12
LØSNINGER SKAL FINDES PÅ TVÆRS AF VÆRDIKÆDEN	18
ANSVAR FRA VUGGE TIL GRAV	24
ØG GENANVENDELSEN AF PLASTIK FRA HUSHOLDNINGER	30
DANSKERNE SKAL RAMME SKRALDESPANDEN	36
BRUG PLASTIK MED OMTANKE	42
TRÆF BESLUTNINGER PÅ ET OPLYST GRUNDLAG	50
ET INDRE MARKED FOR CIRKULÆR PLASTIK	56
GLOBAL UDFORDRING KRÆVER FÆLLES LØSNINGER	64

Vi er på en fælles mission

Vi kan ikke undvære plastik. Det er både holdbart og billigt at producere, og vi bruger det til et utal af formål i industrien og i de produkter, vi omgiver os med i hverdagen. Plastik er et nyttigt materiale, men den stigende globale plastikforurening og manglende genanvendelse er alarmerende. Vi skal bruge plastik med omtanke og genanvende det igen og igen til nye produkter.

Vi skal ramme den rigtige skralde-spand med vores plastikaffald, sådan at plastik bliver genanvendt og ikke brændt af. Det er spild af ressourcer at brænde noget af, som i stedet kan bruges igen til nye produkter.

Plastik er ikke bare plastik. Det er en væsentlig del af vores udfordring, at produkter laves af et væld af forskellige plastiktyper og i alle farver og former. Det gør det sværere at genanvende, og der mangler viden og teknologiske løsninger.

Derfor er der ikke bare én nem løsning på udfordringerne med plastik. Det afgørende er at sikre, at der alle steder i plastikkens rejse fra ny vare og til den ender som affald, bidrager til at finde løsninger. Det er min oplevelse, at mange danskere – både virksomheder og borgere - er enige i dette og gerne vil bidrage. Og det er vigtigt, fordi hvis vi skal lykkes med det her projekt, så skal vi alle gøre en indsats. Det er en fælles mission.

Plastikhandlingsplanen sætter fokus på alle væsentlige dele af udfordringen: mindre plastik i naturen, smartere produktion og forbrug, mere samarbejde i værdikæden, bedre affaldshåndtering, et styrket vidensgrundlag og langt mere

genanvendelse. Virksomheder, grønne organisationer, kommuner og forbrugere er allerede i gang. Det er vigtigt, at alle fortsat er med til at udvikle og tage ejerskab til løsninger, så vi sikrer, at de nye ting, vi sætter i søen, skaber synergi og bygger videre på det.

Vi kommer ikke uden om udfordringerne med plastik. Derfor vil regeringen afsætte 50 millioner kr. over fire år til Danmarks første plastikhandlingsplan. Det vil sikre en målrettet og fokuseret indsats.

Jakob Ellemann-Jensen
Miljø- og fødevarerminister

FN's verdensmål

FN har i 2015 vedtaget 17 verdensmål for en bæredygtig udvikling inden 2030. Denne plastikhandlingsplan bidrager til en bæredygtig udvikling inden for 10 af verdensmålene.

Plastik – både fantastisk og problematisk

—————> Plastik er et meget anvendeligt materiale – i mange tilfælde uundværligt.

En plastikbeholder beskytter sit indhold og forlænger f.eks. fødevarers holdbarhed, så vi ikke smider så meget mad ud. Dermed undgår vi madspild. Plastik er også let at transportere og derved sparer vi brændstof i forbindelse med fragt af varer.

Plastik gør hverdagen lettere og indgår i stort set alle dele af danskernes hverdag – lige fra elektronik til beklædning og legetøj.

Det er svært at forestille sig en dagligdag uden plastik. Vi har ikke noget andet materiale med de samme egenskaber og med alle de fordele, som plastikken tilbyder.

Med de mange positive kvaliteter plastik har, er det ikke en målsætning at stoppe med at bruge plastik, men vi skal bruge det smartere. Problemerne med plastik opstår, når det overforbruges, designes på en måde, der ikke er hensigtsmæssig, ender som forurening i naturen, ryger til forbrænding i stedet for at blive genanvendt eller ikke kan genanvendes på grund af indhold af problematiske stoffer.

Stort forbrug af fossile ressourcer

I 1950 blev der produceret 1,7 mio. tons plastik. I 2014 var det tal steget til 311 mio. tons, og i 2050 forventes produktionen at nå hele 1,2 mia. tons plastik. Plastik er primært et oliebaseret produkt, og den stigende produktion af plastik er derfor en stigende belastning af klodens fossile ressourcer. Det er anslået, at 6 pct. af verdens olieforbrug går til produktion af plastik. Dette tal forventes at stige til 20 pct. i 2050.

Produktion, forbrug og afbrænding af plastik medfører udledning af ca. 400 mio. tons CO₂ globalt hvert år. For hver 1 mio. tons plastik der bliver genanvendt, svarer det til at tage 1 mio. biler af vejen målt på CO₂-udledning. Plastik bidrager dog også positivt til CO₂-regnskabet ved f.eks. at bidrage til reduktion af madspild og reducere brugen af brændstof til transport af varer på grund af plastiks lave vægt

Plastik er ikke bare plastik

Der findes mange forskellige typer af plastik, som er blandet sammen med andre materialer og udviklet til hvert sit unikke formål. Plastik kan bruges til alt lige fra en vindmøllevinge til en tandstik. Plastik kan også produceres af biologiske materialer, som f.eks. sukkerrør og majs. Noget kan komposteres og nedbrydes under særlige forhold. Andet indeholder så mange problematiske stoffer til farvning og blødgøring, at det skal deponeres, når det bliver til affald.

Der mangler specifik viden om hvilke plastiktyper, vi primært bruger i Danmark, i hvilke sektorer, der bliver brugt mest og hvilke mængder, der bruges. En del af plastikhandlingsplanens fokus er derfor at sikre mere viden for at kunne pege på de rette og mest effektfulde løsninger.

Overordnet findes der 2 hovedgrupper af plastik:

Termoplastik - som bliver blødt, når det opvarmes og hårdt når det afkøles.

Hærdeplastik - som ikke bliver blødt igen, når det først er formet. Nogle af de mest almindelige

plastiktyper og anvendelser er:

Polyethylenterephthalat (PET)

F.eks. plastikflasker, fødevare-emballage

Polyethylen (PE)

F.eks. kødbakker, øl/sodavandskasser

Polypropylen (PP)

F.eks. tøj, sportsundertøj, emballage til færdigretter

Polystyren (PS)

F.eks. flamingo, legetøj, engangskopper

Polyvinylchlorid (PVC)

Hård PVC:

F.eks. tagrender, nedløbsrør

Blød PVC:

F.eks. medicinsk udstyr, regntøj, bolde

Polyamid (nylon)

F.eks. nylonstrømper, telte, sportsudstyr, medicinske artikler

Global produktion af plastik

1950 | **1,7 mio.**

2014 | **311 mio.**

2050 | **1,2 mia.**

Bioplastik dækker over to typer plastik:

Biobaseret plastik

Biobaseret plastik kan sammenlignes med oliebaseret plastik, men plastikken er produceret af biomasse som f.eks. majs eller sukkerrør og dermed uden brug af fossile ressourcer. Biobaseret plastik bliver dog i visse tilfælde produceret af fødevarer til dyr og mennesker, hvilket ikke nødvendigvis er en miljømæssig fordel.

Bionedbrydeligt plastik

Bionedbrydeligt plastik er plastik, der under meget specifikke forhold kan nedbrydes til CO₂ og vand.

Der er på nuværende tidspunkt ikke dokumentation for, at bioplastik under danske naturforhold er bedre end plastik produceret af fossile materialer. F.eks. kan det bionedbrydelige plastik kun nedbrydes i industrielle komposteringsanlæg under helt særlige forhold, samtidig med at bionedbrydeligt plastik kan hindre genanvendelse, hvis det blandes med andre typer plastik.

Plastikaffald forbrændes og genanvendes ikke

Plastikaffald er svært at genanvende, fordi affaldet ofte er en blanding af mange forskellige plastiktyper, som indeholder forskellige tilsætningsstoffer og ofte kan være 'forurenet' med for eksempel madrester og andre typer affald, som ikke er plastik. Dette gælder især plastikaffald fra husholdninger.

Det varierer meget fra kommune til kommune hvor meget plastikaffald, man indsamler fra husholdningerne. I 2015 lå de indsamlede mængder imellem 1,4 og 33,0 kg/husstand/år. Den store variation imellem de forskellige kommuner kan bl.a. skyldes forskelle i sorteringskriterierne (hård/blød plast), hvor ofte der indsamles og

forskellige boligtyper (parcelhuse eller etageboliger). I seneste emballagestatistik fra 2016 fremgår det, at den samlede forsyning af plastikemballage i Danmark er 215.000 tons, samt at Danmark genanvender 36 pct. af plastikemballageaffaldet. Nye ambitiøse målsætninger i EU forpligter medlemslandene til at genanvende 50 pct. og 55 pct. af al plastikemballage i hhv. 2025 og 2030. Opgørelsesmetoden ændres desuden, så blandt andet tab i genanvendelsesprocessen skal fratrækkes. Med den nye opgørelsesmetode estimeres det, at Danmark i dag genanvender ca. 18 pct. af plastikemballagen.

Som virkeligheden ser ud i dag, er det svært at få indsamlet plastikaffald af høj nok kvalitet, til at det kan blive til ny plastik af høj kvalitet. Den plastik, som i dag bliver til genanvendt plastik, er af svingende kvalitet, og efterspørgslen på genanvendt plastik som råvare er derfor også lav. Det vurderes, at efterspørgslen på genanvendt plastik som råvare kun udgør 6 pct. af den samlede efterspørgsel på plastik i Europa.

340.000 tons plastikaffald

Årligt produceres ca. 340.000 tons plastikaffald i danske husholdninger og virksomheder.

36% genanvendes

Kun omkring 36% af plastikaffaldet fra husholdninger og virksomheder genanvendes.

63% forbrændes

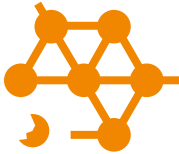
63% af plastikaffaldet fra husholdninger og virksomheder går til forbrænding.

Plastik i naturen nedbrydes langsomt og kan blive til mikroplast

2 år

Mælkekartoner, som indeholder plastik,
har en nedbrydningstid på ca. 2 år

30-40 år

Nylon nedbrydes på ca. 30–40 år

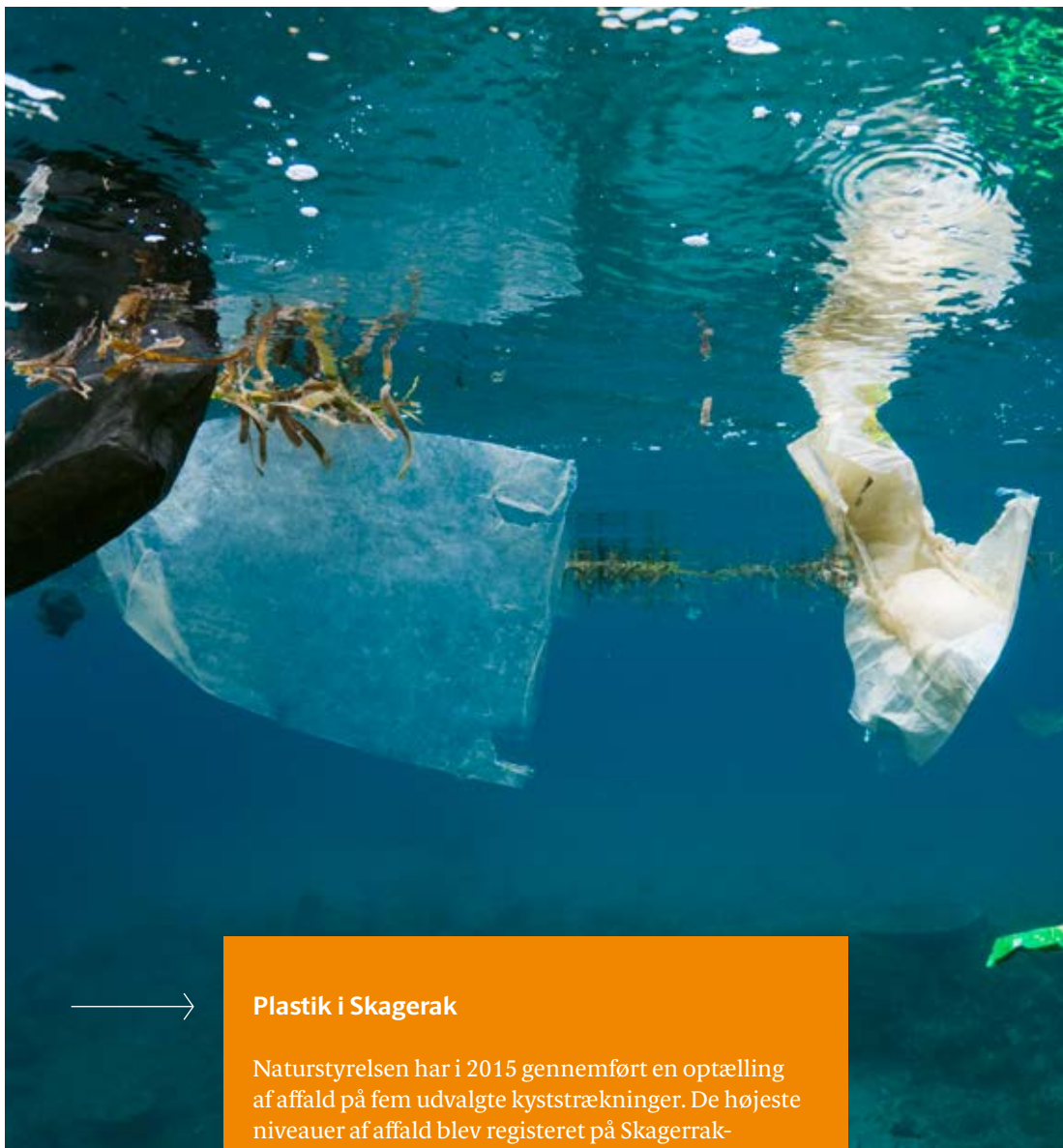

500 år

Plastikposer og flasker nedbrydes på
ca. 500 år i naturen. I havet tager det op
til 20 år for plastikposer og op til 450 år
for plastikflasker at blive nedbrudt.

Plastik i naturen

Plastik er et stort problem, når det ender i naturen. Det nedbrydes meget langsomt. Plastikaffald er også et stigende problem i havmiljøet, hvor plastikken bl.a. er en trussel mod dyrelivet. Havdyrene forveksler små og store stykker plastik med føde. Når vi taler om, at plastik bliver nedbrudt i naturen, så betyder det ikke, at det forsvinder. Men plastikken bliver langsomt neddelt til mindre og mindre stykker, som i sidste ende bliver til mikroplast. Ud af den samlede mængde henkastet affald i Danmarks natur, udgør plastik omkring 39%.

Plastik i Skagerak

Naturstyrelsen har i 2015 gennemført en optælling af affald på fem udvalgte kyststrækninger. De højeste niveauer af affald blev registeret på Skagerrakstranden ved Skagen. Plastik var gennemgående den dominerende materialetype af alt affald fundet i denne optælling.

Mikroplast

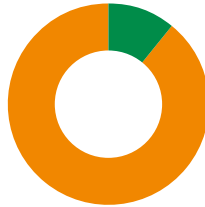
Mikroplast er små plastikstykker under 5 millimeter, som enten er anvendt direkte i produkter (såkaldt primær mikroplast), eller som dannes ved nedslidning af større plastikstykker eller plastikmaterialer (såkaldt sekundær mikroplast).

Miljøstyrelsen udgav i november 2015 den første danske undersøgelse af mikroplast. Rapporten peger på, at de vigtigste kilder er den sekundære mikroplast, der udgør omkring 89% af det samlede udslip. Slitage af bildæk er den største enkeltkilde med ca. 63% af de totale mængder, men også tekstiler, skosåler, vejstriber og anden maling medfører udledning af mikroplast. Den primære mikroplast bliver bl.a.

brugt i kosmetiske produkter, til kunstgræsbaner og som blæsemidler i industrien.

Mikroplast ender i miljøet og kan dermed påvirke jord- og vandmiljø, herunder større havdyr. Erkendelsen af mikroplast som potentielt miljøproblem er ret ny, og det betyder at vores viden endnu er begrænset. Derfor er der fuld gang i forskning nationalt og internationalt, hvor man forsøger at forstå mere om de effekter, som mikroplasten kan have i miljøet og på mennesker.

Spredning af mikroplast i miljøet

89% kommer fra slitage af plastik (sekundær mikroplast)

11% kommer fra tilsat mikroplast (primær mikroplast)

Kilder til spredning af sekundær mikroplast i miljøet

63% af sekundær mikroplast kommer fra slitage af bildæk

37% af sekundær mikroplast kommer fra andre kilder, som f.eks. tekstiler, skosåler og maling

Regeringens vision: et cirkulært plastikforbrug

- Danmark skal have et mere cirkulært forbrug af plastik. Det betyder, at plastikprodukter designes til genbrug og genanvendelse og ikke indeholder skadelige kemikalier. Det betyder, at vi kun skal bruge plastik, hvor det er nødvendigt, og at det er slut med plastikaffald i naturen. Det betyder, at plastikaffald indsamles og genanvendes til nye produkter igen og igen.

“ Vi skal have et velfungerende dansk marked for genanvendt plastik.

Regeringens vision

Designere, producenter, forbrugere, kommuner og genanvendelsesvirksomheder spiller alle en vigtig rolle i at få skabt et lukket, cirkulært plastik-kredsløb, hvor plastikken bruges igen og igen. Producenterne skal sørge for, at der bliver færre plastiktyper og gøre dem mere ens, så de bliver nemmere at genanvende.

Vi skal have et velfungerende marked for affald og genanvendte råvarer med lige konkurrencevilkår for virksomheder på tværs af landet. En konkurrenceudsat affaldssektor med en mere standardiseret indsamling skal gøre det nemt for danskerne at sortere plastikaffald.

Løsninger skal findes i dialog i værdikæden, så f.eks. affaldshåndteringen matcher de plastiktyper, der er på

markedet, og de genanvendelsesteknologier, som giver den bedste genanvendelse.

Der findes ikke én løsning, som kan løse det hele på en gang. Der er behov for at sætte bredt ind: fra produktion og design af plastikprodukter og helt til plastikken ender som affald, der skal indsamles og genanvendes.

Danske virksomheder skal på landkortet og være kendt for at gå forrest i udviklingen af bæredygtige plastikløsninger inden for design, genbrug, genanvendelse, cirkulære forretningsmodeller og genanvendelsesteknologi.

Regeringen vil derfor gennemføre 27 initiativer, der skal bevæge Danmark i den rigtige retning.

Initiativer

1

Nationalt plastikcenter – samlingspunkt for den danske plastikindsats

2

Analyse af Danmarks plastikforbrug og håndtering

3

Kortlægning af udviklings- og forretningspotentialer for danske plastikvirksomheder

4

Prioritering af forsknings- og teknologiuudviklingsmidler

5

Sektorsamarbejder indenfor f.eks. landbrug, byggeri, restauration og detailbranchen

6

Pant- og retursystemet udvides med pant på juice og saft fra 1. januar 2020

7

Udvidet producentansvar for emballage

8

Standarder for sortering og indsamling af plastikaffald

9

Danmark støtter EU-Kommissionens engangsplastik-direktiv

10

National informationskampagne for at reducere affald i naturen

11

Pulje for lokale initiativer til rengøring af de danske strande for plastik

12

Forbud mod ikke-nedbrydelige haglskåle

13

Undersøgelse af spøgelsesnet i danske farvande og metoder til oprensning

14

Forbud mod uddeling af gratis bæreposer med hank

15

Forbud mod tynde plastikbæreposer med hank

16

Danskernes bæreposeforbrug skal halveres inden 2023

17

Udvikling af krav om reduktion af engangsplastikforbrug ved større arrangementer

18

Analyse af emballageafgiften på engangservice for at reducere plastikforbrug

19

Forbud mod tilsætning af mikroplast i kosmetiske produkter

20

Nationalt forsknings- og innovationsnetværk om mikroplast

21

Vidensopbygning om mikroplast i spildevandsslam

22

Vidensopbygning om mikroplastudledning fra kunstgræsbaner og mulige alternativer

23

Vidensopbygning om fordele og ulemper ved biobaseret og bionedbrydelig plastik

24

Kortlægning af PVC-produkter på det danske marked og substitutionsmuligheder

25

Fælles europæiske krav til design for genanvendelse

26

Opprioritering af Danmarks internationale engagement

27

Styrket indsats i de nære havområder

Løsninger skal findes på tværs af værdikæden

- Værdikæden for plastik fra vugge til grav er lang og består bl.a. af plastikproducenter, produktudviklere, designere, detailhandel, forbrugere, kommunale affaldsselskaber, private affaldsindsamlere, affaldsbehandlere og køberne af genanvendt plastik til nye produkter.

Initiativer

1

Nationalt plastikcenter - samlingspunkt for den danske plastikindsats, som:

- Igangsætter værdikæde-samarbejder og vejleder virksomheder i omstilling til cirkulært plastikforbrug.
- Opbygger viden om plastik og formidler til borgere og virksomheder.
- Kortlægger barrierer for genbrug og genanvendelse af plastik i Danmark.
- Udvikler designmanualer for plastik, så plastikprodukter designes til genbrug og genanvendelse.
- Bidrager til udvikling og etablering af fælles europæiske designmanualer.

2

Analyse af Danmarks plastikforbrug og håndtering

Plastikmængderne i Danmark kortlægges mere detaljeret med overblik over forskellige plastiktyper og sektorer, samt hvad der sker med de forskellige typer plastik, når det bliver til affald. Kortlægningen anvendes bl.a. til at prioritere fokusområder for det nationale plastikcenter.

3

Kortlægning af udviklings- og forretningspotentialer for danske plastikvirksomheder

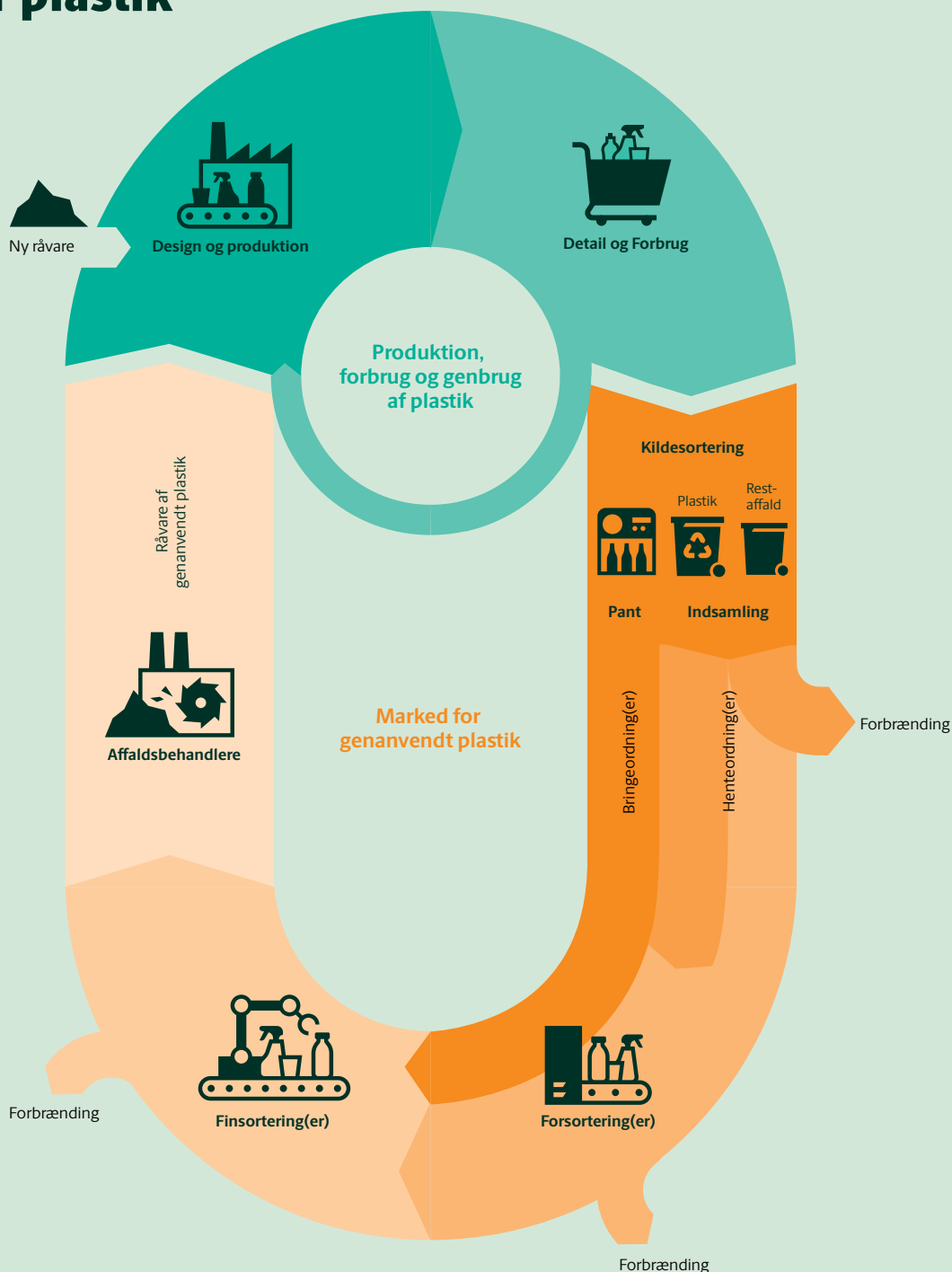
Det danske, de europæiske og globale markeder for plastik, plastikaffald og genanvendt plastik kortlægges. Desuden kortlægges status for udvikling og efterspørgsel på sorteringsteknologier for plastikaffald. Kortlægningen anvendes bl.a. til at udpege danske virksomheders styrkepositioner, samt prioritere fokusområder for det nationale plastikcenter.

4

Prioritering af forsknings- og teknologiudviklingsmidler

Teknologiudviklingsprojekter i forhold til genanvendelse og mere cirkulært forbrug af plastik skal prioriteres i offentlige tilskudspuljer til teknologiudvikling f.eks. i regi af Det Miljøteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram.

Materialestrøm for plastik

“ Der er et stort forretningspotentiale til at omlægge den måde, vi designer, producerer og forbruger plastik på.

En mere cirkulær plastikøkonomi indeholder både et stort potentiale for miljøet og potentielt også forretningsmæssige potentialer for danske virksomheder.

Et estimat fra erhvervet lyder, at for hver 1.000 ton plastikaffald, der genanvendes i stedet for at blive forbrændt eller eksporteret, vil der kunne skabes 3-4 arbejdspladser i Danmark og en omsætning på mindst 6 mio. kr. På globalt plan anslås det, at 95 % af plastikemballageens værdi bliver tabt efter at være brugt én gang, hvilket betyder et værditab på mellem 500-780 mia. kr. om året. Dette viser, at der er et stort forretningspotentiale i at omlægge den måde, vi designer, producerer og forbruger plastikemballage på.

For at kunne lykkes med omstilling til mere cirkulær økonomi, er det nødvendigt at opbygge mere viden i værdikæden om typer af plastik, mængder af plastikaffald i Danmark, teknologier, værdier i affaldet, samt erfaringer med løsninger og barrierer. Indsatsen og aktiviteter skal desuden målrettes de værdikæder, hvor der vil være størst effekt og mest potentiale

for f.eks. teknologiudvikling hos danske virksomheder og eksport af løsninger.

Det kan være vanskeligt for især små og mellemstore virksomheder at omstille sig til mere cirkulær økonomi og udvikle mere cirkulære forretningsmodeller. Det kan bl.a. skyldes manglende viden, tid og ressourcer til at få etableret de nødvendige samarbejder på tværs af værdikæden.

Samtidig er der mange ubesvarede spørgsmål i forhold til hvilke plastiktyster, der er de miljømæssigt bedste og hvilke designvalg, der egner sig bedst til genbrug og genanvendelse.

Der er derfor brug for et nationalt samlingspunkt for den danske plastikindsats. Et samlingspunkt, der kan igangsætte konkrete samarbejder i værdikæden, opbygge og dele viden, hvor den mangler og udarbejde fælles designmanualer for plastikprodukter, så de designes til genbrug og genanvendelse. Et samlingspunkt, der sagligt, fagligt og neutralt rådgiver både borgere og virksomheder om et bæredygtigt plastikforbrug.

Ansvar fra vugge til grav

- Der er en voksende bevidsthed om plastik i danske virksomheder, som bør udnyttes til at finde mere cirkulære løsninger, der øger genbrug og genanvendelse og mindsker unødvendigt forbrug af plastik.

Der er flere eksempler på, at virksomheder allerede tager ansvar for, at de produkter, de markedsfører, også kan genbruges og genanvendes i lukkede kredsløb. Dette ses f.eks. i pant- og retursystemet for drikkevareemballage, hvor drikkevareproducenterne igennem mange år har sørget for tilbagetagning og genanvendelse af egne produkter. Fremadrettet skal alle emballage-producenterne tage ansvar for at sørge for indsamling og genanvendelse af alle emballagetyper, herunder plastikemballage.

En række sektorer (f.eks. restaurationsbranchen, byggebranchen, landbruget og handel- og transportsektoren) har fokus på løsninger, der øger genanvendelse og mindsker forbruget af plastik.

De kan mærke efterspørgslen fra kunderne, men de kan også se forretningspotentialer i en mere effektiv udnyttelse af ressourcerne.

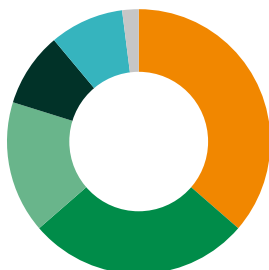
De enkelte sektorer ønsker bedre dialog for at kunne tilrettelægge og målrette indsatserne. Plastindustrien har taget initiativ til et Forum for cirkulær plastikemballage, hvor der er lavet forsøg med tilbagetagning og genanvendelse i grossistledet af plastikbøjler, blomsterspande og blomsterbakker. Dansk Erhverv har i konsortiet Rethink Plastic udviklet en designguide for emballage for at øge genanvendelsen af fødevareremballage. Disse eksisterende tiltag skal udbygges og styrkes med fokus på at afprøve f.eks. tilbagetagningsordninger, som øger genbrug og genanvendelse af plastik.

Pant- og retursystemet

Pant- og retursystemet er et eksempel på et system, hvor producenterne tager ansvar for de varer som de sælger. I 2017 afleverede danskerne 1,9 mia. dåser og flasker til genanvendelse. Hver gang 100 plastikflasker afleveres til retursystemet, så sparer det ca. 6 kg ny plastik.

Kilder til plastikaffald i Europa

- 37% Industri
- 27% Husholdninger
- 16% Servicesektoren
- 9% Bygge og anlæg
- 9% Landbrug, jagt og skovbrug
- 2% Andre kilder

Initiativer

5

Sektorsamarbejder indenfor f.eks. landbrug, byggeri, restauration og detailbranchen

Det nationale plastikcenter igangsætter en række frivillige sektorsamarbejder i udvalgte sektorer med fokus på at realisere potentialer for mere genbrug og genanvendelse af plastik igennem aktivt samarbejde i værdikæden.

6

Pant- og retursystemet udvides med pant på juice og saft fra 1. januar 2020

Pant- og retursystemet udvides, så også juice og saftprodukter i bl.a. plastikflasker indsamles og genanvendes til ny fødevareemballage. Udvidelsen vil medføre, at yderligere 52 mio. emballager om året genanvendes via pant- og retursystemet. Størstedelen af disse er plastikemballager.

7

Udvidet producentansvar for emballage

Der indføres udvidet producentansvar for emballage fra 1. januar 2025. Producentansvaret skal fremme miljørigtigt design af emballager, herunder plastikemballage, samt sikre at emballage genbruges og genanvendes.

Virksomheder tager allerede ansvar

Som en del af EU's plastikstrategi fra 2018 er europæiske virksomheder blevet opfordret til at forpligte sig til at bruge mere genanvendt plastik i 2025. EU-kommissionens samlede mål er at øge efterspørgslen efter genanvendt plastik i EU med 10 mio. ton i 2025.

På opfordring af Dansk Industri har en række danske virksomheder meldt mere end 200.000 tons ind. Det er dobbelt så meget, som Danmarks befolkningsmæssige andel i forhold til at nå EU-målet.

Regeringens Strategi for cirkulær økonomi

Regeringen har i september 2018 lanceret sin Strategi for cirkulær økonomi og i oktober 2018 indgået en politisk aftale med Dansk Folkeparti og Radikale Venstre om at sætte skub i omstillingen til en mere cirkulær økonomi. Tilsammen er der afsat 116 mio. kr. til 16 initiativer, der skal bidrage til et mere bæredygtigt samfund, hvor man recirkulerer materialer og produkter, udnytter deres værdi til fulde og minimerer spildet. Omstillingen rummer potentielt store gevinster for både miljø og økonomi.

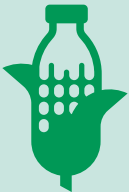
Bygnings- og byggesektoren

Bygnings- og byggesektoren i Europa bruger hvert år ca. 10 mio. tons plastik i både produktion af byggevarer og til emballage, hvilket svarer til ca. 9 pct. af det samlede europæiske plastikforbrug. Dette er det næststørste forbrug af plastik – efter emballage. Selvom plastik ikke altid er synligt i bygninger, anvendes plastik bredt, f.eks. til isolering, rørsystemer, vinduesrammer og indretning. Graden af genbrug og genanvendelse er meget lille, eftersom plastikmaterialet ofte er tæt integreret med andre materialetyper. Samtidig kan det indeholde problematiske stoffer, især hvis der er tale om gamle bygninger.

Landbrugssektoren

Landbruget er en sektor, hvor der bruges større mængder ensartet plastik i produktionen. Det estimeres, at 5 pct. af alt indsamlet plastikaffald i Danmark stammer fra landbruget, det svarer til 5.000-6.000 tons årligt. Plastik i landbruget anvendes f.eks. til afdækning af jord, ensilage mv. En af udfordringerne for genanvendelse er, at plastikken skal renses for jord og andet organisk materiale, inden det kan genanvendes. Afdækningsplastik ender derfor typisk med at blive brændt af, fordi omkostningerne til rengøring overstiger gevinsten ved at aflevere til genanvendelse.

Restaurationsbranchen

I restaurationsbranchen er der et stort forbrug af engangsplastik og engangsemballage, som stort set ikke bliver genanvendt. F.eks. har festivaler og koncerter et stort forbrug af engangsplastik, som ofte ender i naturen eller på gaden. Hele take-away-branchen er desuden i vækst, hvilket medfører et øget forbrug af engangsemballage, som ikke kildesorteres og derfor ender med at blive brændt af.

Detailbranchen

I detailbranchen bruges store mængder plastik i hele værdikæden, herunder som transportemballage og indpakning af varer m.m. Der er mange muligheder for at se på disse anvendelser for evt. at kunne nedbringe forbruget og øge genanvendelsen. Der er allerede tiltag i gang fra store dele af branchen, f.eks. med at udarbejde designmanualer og stoppe salget af visse plastikvarer.

Øg gen- anvendelsen af plastik fra husholdninger

- Genanvendelsen af plastikaffald fra husholdninger skal øges markant. Vi skal indsamle mere plastik til genanvendelse og sikre, at både kvalitet og volumen for den genanvendte plastik øges. Nye EU-regler skærper målsætninger for genanvendelse af plastikemballageaffald og kravene til indsamlingsordninger for plastikaffald.

“ Der i dag et uensartet indsamlingssystem, hvor hver kommune selv sammensætter indsamlingsordningerne for plastikaffaldet fra husholdninger og fastsætter egne sorteringskriterier.

Genanvendelse af plastikaffald fra husholdninger har særlige udfordringer set i forhold til de øvrige affaldsfraktioner. Affaldet består typisk af mange forskellige typer af plastik med forskellige tilsætningsstoffer til f.eks. farvning og blødgøring af plastik. Det betyder, at der skal ske en større eftersortering af plastikaffaldet efter indsamlingen end f.eks. glas og metal, som kan sendes mere eller mindre direkte til omsmelting efter indsamling. Plastikaffald er desuden en meget let fraktion, som til gengæld fylder meget og derved har høje indsamlingsomkostninger. Samlet set er det derfor sværere at få etableret rentabel genanvendelse af plastikaffald fra husholdninger.

Den økonomiske regulering af affaldssektoren medfører et incitament til forbrænding fremfor genanvendelse. Derudover er der i dag et uensartet indsamlingssystem, hvor

hver kommune selv sammensætter indsamlingsordningerne for plastikaffaldet fra husholdninger og fastsætter egne sorteringskriterier. Det medfører, at affaldsbranchen skal tilpasse sig forskellige lokale løsninger, hvilket hæmmer skalafordele og fordyrer indsamlingen.

En konkurrenceudsat affaldssektor med mere standardiseret indsamling af plastikaffald vil sikre en omkostningseffektiv og miljømæssigt bedre affaldshåndtering gennem et større og mere velfungerende marked.

Initiativer

8

Standarder for sortering og indsamling af plastikaffald

Indsamlingsordninger og sorteringskriterier for plastikaffald fra husholdninger standardiseres i hele landet for at understøtte et mere velfungerende marked for genanvendelse af plastikaffald i stor skala, samtidig med at det gøres enkelt for danskerne at sortere deres plastikaffald.

Regeringens forsyningsstrategi

Regeringen har med Forsyningsstrategien fra september 2016 foreslået at konkurrenceudsætte affaldsforbrænding og håndtering af genanvendeligt affald fra husholdninger. Regeringen ønsker at give forbrugere og virksomheder frihed til at bidrage til den cirkulære omstilling og at sikre en mere effektiv affaldshåndtering til gavn for husholdninger og virksomheder.

En fuld konkurrenceudsættelse vil skabe sikkerhed i markedet og skabe større volumen i affaldsstrømmene. Dermed kan det betale sig at etablere nye, store sorteringsanlæg, der kan udsortere en større del af affaldet til genanvendelse.

Indsamling

Ca. $\frac{3}{4}$ af de danske kommuner har indført husstandsindsamling af plastikaffald, mens den sidste $\frac{1}{4}$ af kommunerne kun har indsamling af plastikaffald på genbrugspladserne.

Det varierer desuden, hvorvidt husstandsindsamlingen tilbydes alle boligtyper.

Sortering

Der er ofte forskel på kommunernes sorteringskriterier og indsamlingsordninger af plastikaffald, herunder om plastikaffald skal indsamles sammen med f.eks. metal og glas. Det skaber forvirring og gør det også sværere at genanvende plastikken effektivt.

Danskerne skal ramme skraldespanden

→ Plastikforurening af hav- og landmiljø er et globalt problem, som danskerne skal bidrage til at løse. At smide affald i naturen er dyrt – både for naturen og for fællesskabet. Det er helt uacceptabelt at efterlade sit affald andre steder end i skraldespanden og efterlade regningen for oprydning til andre. Mængden af affald i naturen og udgifterne til at holde rent skal reduceres markant.

“ Vi skal holde op med at efterlade affald i naturen og sørge for at rydde op efter os selv. Der er behov for en kulturændring, hvor danskerne får lagt de dårlige vaner på hylden.

Der er flere måder at gribe problemstillingen an på. Man kan forbyde de typer af plastik, som oftest smides i naturen eller udvikle alternativer, som nemmere kan nedbrydes, når de først er endt i naturen.

Et ambitiøst forslag fra EU retter fokus mod de ti engangsprodukter af plastik, som oftest findes på de europæiske strande. EU vil forbyde disse engangsprodukter, hvis der eksisterer alternativer. Det gælder vatpinde, engangsbestik, engangstallerkener, sugerør, rørepinde og ballonpinde af plastik. For f.eks. cigaretskodder, vådservietter og balloner foreslås desuden udvidet producentansvar, som også betyder, at producenterne bidrager til at betale regningen for oprydning, når deres produkter ender i naturen.

I nogle tilfælde kan det være svært at undgå plastikaffald i naturen. Det drejer sig om jagt og fiskeri, hvor der f.eks. tabes udstyr eller efterlades plastikaffald, som det er svært at finde og samle op. Her skal der fokuseres på at udvikle alternativer, som kan nedbrydes i naturen uden at efterlade mikroplast.

Initiativer

9

Danmark støtter EU-Kommissionens engangsplastik-direktiv

Engangsplastik-direktivet reducerer forbruget af de plastiktyper, der ofte ender i naturen som affald i Europa. Direktivet gennemføres i Danmark med fokus på at sikre samarbejde i værdikæden, så udfordringerne med affald i naturen løses effektivt.

10

National informationskampagne for at reducere affald i naturen

Der igangsættes en landsdækkende kommunikationsindsats for at forebygge og reducere mængden af affald i naturen. Indsatsen fokuseres på de affaldstyper, der oftest findes i naturen, f.eks. engangsemballage fra take-away-branchen.

11

Pulje for lokale initiativer til rengøring af de danske strande for plastikaffald

Den landsdækkende kommunikationsindsats suppleres med en 4-årig tilskudspulje med tilskud til lokale frivillige initiativer til at rengøre de danske strande for plastik og andet affald.

12

Forbud mod ikke-nedbrydelige haglskåle

Brug af hagl-skåle af plastik, som ikke kan nedbrydes i naturen, skal forbydes. Til brug for udarbejdelse af et forbud udvikles en kravspecifikation for bionedbrydelighed under danske naturforhold.

13

Undersøgelse af spøgelsesnet i danske farvande og metoder til oprensning

Omfanget af spøgelsesnet (efterladt fiskegrej) i danske farvande kortlægges og der afprøves metoder til effektiv oprensning, samt vejledning til fiskerne om, hvordan tab af fiskeredskaber kan forebygges.

20-30 tons

plastik efterlades i naturen
om året i forbindelse med jagt

Jagt og plastik

Ved jagt anvendes haglpatroner, som består af to stykker plastik: et patronhylster og en haglskål. Haglskålen er nødvendig ud fra et sikkerhedsmæssigt synspunkt, da stålhagl tilføjer skade til geværets løb. Haglskålene, som skydes ud sammen med haglene, samles sjældent op i forbindelse med jagt, da de lander 20-40 m fra skytten.

Haglskålen efterlades derfor i naturen, og det estimeres, at dette medfører ca. 20-30 tons plastik i naturen om året. Problemet vil kunne løses ved udvikling af haglskåle, som er bionedbrydelige under danske naturlige forhold.

Der foregår rigtigt mange oprydnings-initiativer i Danmark – større eller mindre begivenheder rundt omkring der alle bidrager til, at vi har en renere natur:

Nordisk strandrydder dag

En dag om året er kysterne i Danmark, Sverige, Norge, Finland, Island og Færøerne befolket af frivillige, der har travlt med at samle affald fra strande, havne og hav. Hold Danmark Rent koordinerer indsatsen.

Dansk Naturfredningsforenings årlige affald-i-naturen-kampagne

Affaldsindsamlingen er Danmarks Naturfredningsforenings årlige indsamling af affald i naturen. Hvert år deltager over 100.000 danskere frivilligt og giver naturen en hånd ved at indsamle over 100 tons affald.

Miljøkajak i København og Aarhus

I København og Aarhus, kan du låne en kajak, hvis du forpligter dig til at samle affald op i havnen.

Kampagnen ”Sammen om et hav uden affald”

I 2018 afholdt Miljø- og Fødevareministeriet en stor kampagne ”Sammen om et hav uden affald”, der havde deltagelse af over 30 forskellige organisationer. Kampagnen havde til formål at reducere mængden af affald på strande og i havet.

Brug plastik med omtanke

- Nogle plastikprodukter er bedre end andre. Og nogle plastikprodukter bruger vi alt for mange af. Vi skal bruge plastik klogere og smartere og kun der, hvor der ikke er bedre alternativer. Det skal være nemt og sikkert at tage det gode plastikvalg. En del af problemet i dag er, at det er uklart, hvad det gode plastikvalg er.

Initiativer

14

Forbud mod uddeling af gratis bæreposer med hank

Gratis udlevering af bæreposer med hank i detailhandlen forbydes. Forbuddet vil gælde alle typer af bæreposer med hank, så forbrugerne motiveres til at reducere forbruget.

15

Forbud mod tynde plastikbæreposer med hank

Brug af tynde plastikbæreposer forbydes. Forbuddet vil ikke gælde f.eks. fryseposer, affaldsposer og rulleposer til frugt og grønt i supermarkederne, da disse har en fødevarer-hygienefunktion.

16

Danskernes bæreposeforbrug skal halveres inden 2023

Der indgås en frivillig aftale mellem miljø- og fødevarerministeren, Dansk Erhverv, COOP og andre relevante butikskæder om at arbejde for en halvering af bæreposeforbruget inden 2023.

17

Udvikling af krav om reduktion af engangsplastikforbrug ved større arrangementer

Kommunernes muligheder for at regulere engangsplastikforbrug i forbindelse med godkendelse af afholdelse af større arrangementer kortlægges. Der udarbejdes desuden et idékatalog over mulige tiltag, som kan anvendes til at reducere engangsplastikforbrug. Dette kan f.eks. være opsætning af vandfontæner ved større events.

18

Analyse af emballageafgiften på engangsservice for at reducere plastikforbrug

Emballageafgiften på engangsservice skal kun differentieres efter materiale-type, hvis det er miljømæssigt fornuftigt. For at afdække dette udarbejdes der en række livscyklusanalyser af alternativerne til engangsservice af plastik.

19

Forbud mod tilsætning af mikroplast i kosmetiske produkter

Bevidst tilsætning af mikroplast i kosmetikprodukter, der vaskes af (rinse-off), forbydes. Der udarbejdes desuden et beslutningsoplæg om, hvorvidt bevidst tilsat mikroplast også kan forbydes nationalt i øvrige kosmetiske produkter (leave-on produkter).

A photograph of a person at a music festival, seen from behind, wearing a dark hoodie and holding up a red plastic cup. The background is dark and out of focus, suggesting a concert or festival setting.

Flere musikfestivaler har allerede selv taget initiativ til løsninger, der kan reducere forbruget af engangsplastik og sikre genanvendelse.

“ Vi skal gentænke, hvordan vi bruger plastik og begrænse unødvendigt forbrug.

Engangsplastikprodukter er særligt i søgelyset som unødvendigt forbrug. Engangsplastikprodukter bliver sjældent genanvendt, men forbrændes ofte eller ender som affald i naturen. EU's kommende direktiv om engangsplastik vil betyde, at flere engangsprodukter bliver forbudt.

Der er allerede emballageafgift på engangsplastikprodukter som f.eks. plastikbestik, tallerkner, kopper og glas. Det bidrager til at reducere forbruget. Men emballageafgiften er i dag vægtbaseret og det letteste emballage har derfor den laveste afgift. I mange tilfælde vil det letteste materiale være plastik. Dette er ikke hensigtsmæssigt, da det dermed bliver attraktivt at anvende plastik som det foretrukne materiale. Men samtidig kan det være fornuftigt, hvis alternativerne til engangsplastik ikke er et bedre valg miljømæssigt set. Her mangler vi stadig viden.

Et af de steder, hvor der forbruges store mængder engangsplastik er ved store arrangementer og events i det offentlige rum. De store mængder engangsplastik bliver ikke genanvendt og kan ende i naturen. Flere musikfestivaler har allerede selv taget initiativ til løsninger, der kan reducere forbruget af engangsplastik og sikre genanvendelse. Erfaringer og viden fra disse initiativer er dog ikke blevet indsamlet og delt systematisk.

445 mio

afgiftbelagte plastikbæreposer
bruger danskerne om året

80

bæreposer bruger hver dansker
i gennemsnit om året

9.000

tons plastik om året bruges alene
til bæreposer

Plastikbæreposer

En plastikbærepose er ikke nødvendigvis en dårlig ting. De tykkere plastikbæreposer i supermarkederne kan typisk bruges flere gange og ende deres liv som skraldepose. Et sådant forbrugsmønster reducerer det samlede materialeforbrug. Men en del plastikbæreposer udleveres gratis, uden at forbrugeren tager stilling, om der er behov for en bærepose. Samtidig er disse gratis poser ofte så tynde og skrøbelige og/eller i en størrelse og form, som gør, at poserne sandsynligvis hverken genbruges eller kan bruges som skraldepose.

Mikroplast i kosmetik

Mikroplast i kosmetik er et andet eksempel på unødvendigt forbrug af plastik. Mikroplast tilsættes bevidst til visse kosmetiske produkter som f.eks. skrubbcremer (såkaldte rinse-off produkter). Mikroplast tilsættes også i f.eks. makeup (såkaldte leave-on produkter), men her er det sværere at finde gode alternativer.

Sverige, Frankrig og Storbritannien har på forskellig vis indført forbud mod bevidst tilsat mikroplast i rinse-off produkter. I EU arbejder man i øjeblikket hen mod at forbyde mikroplast i en række produkttyper, herunder kosmetik (både rinse-off og leave-on).

Forslag nyt engangsplastikdirektiv.

Forslaget er fremsat for at reducere mængden af plastikaffald i naturen. Direktivet indeholder initiativer til håndtering af de ti hyppigst fundne engangsplastikprodukter og fiskeredskaber af plastik. Disse produkter vurderes at udgøre ca. 70 pct. af de affaldsgenstande, som findes på europæiske strande.

Direktivet vil medføre:

- **Forbud mod salg af engangsbestik og -tallerkner, sugerør, ballonpinde, drinkspinde og vatpinde fremstillet af plastik.**
- **Reduktion i forbruget af take-away emballage af plastik.**
- **Drikkevarebeholdere i form af f.eks. plastikflasker og mælke- og juicekartoner, skal konstrueres, så plastiklåg ikke kan adskilles fra selve beholderen.**
- **Udvidet producentansvar og oprydningsansvar på f.eks. cigaretskodder, take-away emballage, vådservietter og balloner.**

Træf beslutninger på et oplyst grundlag

- På en række andre områder er der også behov for mere viden om plastik-udfordringen, før der kan peges på de rigtige løsninger. Dette gælder særligt i forhold til sekundær mikroplast, bioplastik og PVC.

Initiativer

20

Nationalt forsknings- og innovationsnetværk om mikroplast

For at sikre erfaringsudveksling og synergi mellem de mange forskellige forskningsprojekter om mikroplast, som gennemføres nationalt og internationalt, etableres et nationalt forsknings- og innovationsnetværk om mikroplast. Netværket vil omfatte myndigheder, universiteter, rådgivere, forbruger- og interesseorganisationer og være tilknyttet det nationale plastikcenter.

21

Vidensopbygning om mikroplast i spildevandsslam

Forekomsten af mikroplast i spildevandsslam skal kortlægges. Der skal etableres mere viden om, hvor store mængder mikroplast, der er i slammet, herunder hvilken miljøpåvirkning dette medfører, når spildevandsslammet spredes på landbrugsjord.

22

Vidensopbygning om mikroplastudledning fra kunstgræsbaner og mulige alternativer

Mængden af mikroplast, som spredes fra kunstgræsbaner til det omgivende miljø, skal kortlægges mere præcist for at kunne at vurdere, om der er behov for initiativer til at forebygge spredningen. Desuden skal mulighederne for at anvende alternativer til gummigranulatet kortlægges. Dette kan f.eks. være granulat af kork eller kokosfibre.

23

Vidensopbygning om fordele og ulemper ved biobaseret og bionedbrydelig plastik

De miljømæssige og samfundsøkonomiske effekter ved brug af biobaseret plastik i stedet for fossilt-baseret plastik skal kortlægges. Det skal desuden kortlægges i hvilket omfang bionedbrydelig plastik kan bionedbrydes under danske naturforhold.

24

Kortlægning af PVC-produkter på det danske marked og substitutionsmuligheder

Mængder, typer og forbrug af PVC på det danske marked kortlægges, herunder graden af genanvendelse og mulighederne for substitution med andre plastiktyper.

“ På nuværende tidspunkt er der ikke tilstrækkelig viden til, at man med sikkerhed kan fastslå, at et skift til biobaseret plastik vil være at foretrække.

Mikroplast

Til trods for et stort fokus på mikroplast i de danske forsknings- og vidensmiljøer er der fortsat et stort behov for mere viden om oprindelse, spredning, mikroplasts effekter i miljøet, samt udvikling af overvågnings- og målemetoder. Undersøgelser viser, at mikroplast i stor udstrækning tilsyneladende opfanges i spildevandsanlæggene i Danmark. Det formodes derfor, at den mikroplast, som ender i miljøet i dag i høj grad kommer fra spildevandsslam, som udbringes på landbrugsjorden sammen med vigtige næringsstoffer som fosfor og kvælstof. Der er brug for yderligere undersøgelser af omfang, samt hvilken skæbne og effekt mikroplast har, når den spredes på landbrugsjorden. Derudover skal der generelt etableres mere viden om de sundheds- og miljømæssige risici forbundet med mikroplast.

Overalt i landet bruger fodboldklubber i stigende grad kunstgræsbaner som supplement til græsbanerne. De fleste kunstgræsbaner etableres med et kunstgræstæppe af plastik med fyld af granulat. Mere end 80% af kunstbanerne anvender granulat fra brugte bildæk. Det er estimeret, at der årligt spredes mellem 450-790 tons mikroplast fra fodboldbaner af kunstgræs. Det svarer til omkring 6% af den samlede mængde mikroplast, der spredes til miljøet.

Bioplastik

Et andet område, hvor der mangler viden, er bioplastik. På nuværende tidspunkt er der ikke tilstrækkelig viden til, at man kan fastslå, at et skift til biobaseret plastik vil være fornuftigt. Biobaseret plastik vil kunne have negative effekter ved, at man skal bruge landbrugsarealer til plastikproduktion frem for til foder- og/eller fødevarerproduktion. Desuden kan det påvirke genanvendelsesmulighederne negativt at have blandinger af biobaseret og olie-baseret plastik i brug. Ligeledes er der behov for mere viden om bionedbrydelig plastiks reelle nedbrydningstider, og hvad det nedbrydes til.

PVC

En anden plastiktype, som har både fordele og ulemper, er PVC. PVC er en meget brugbar og meget holdbar plastik, som desværre kan skabe store forureningsproblemer, hvis det håndteres forkert som affald. PVC er desuden i nogle tilfælde svært at genanvende pga. indhold af skadelige kemiske stoffer, som med årene er blevet forbudt at bruge i ny PVC.

Mikroplast i drikkevand

Miljøstyrelsen fik i efteråret 2018 undersøgt forekomster af mikroplast i det danske drikkevand. Resultaterne viste, at indholdet af mikroplast var under målegrænsen i 16 ud af 17 vandprøver. For den ene prøve, der overskred grænsen, viste en efterfølgende analyse, at det primært skyldes andre partikler end mikroplast. Som del af projektet blev der også udviklet en ny pålidelig målemetode til måling af mikroplast.

Et indre marked for cirkulær plastik

- Danmark kan ikke løse udfordringerne med plastik alene. Plastikforurening er et globalt problem. Hvis der for alvor skal skabes et marked for genanvendt plastik, skal det som minimum ske på europæisk plan, hvor der kan skabes en efterspørgsel i stor skala. Det samme gælder reguleringen af kemiske stoffer i plastik, som også løses mest effektivt på EU-niveau.

Der skal stilles krav til design og produktion af plastikprodukter på europæisk niveau, så plastikprodukter designes til genbrug og genanvendelse.

På europæisk plan er der i 2018 udarbejdet en fælles plastikstrategi. Den vil medføre en række europæiske initiativer til at understøtte en mere cirkulær plastikøkonomi i Europa. Et første eksempel på dette er forslaget om et engangsplastik-direktiv. I EU-regi er der desuden fastlagt ambitiøse genanvendelsesmålsætninger for plastikemballage i 2025 og 2030.

Regeringen har været og vil fortsat være med ved forhandlingsbordet i alle sammenhænge og især arbejde for, at der etableres gode rammebetingelser for et indre marked for genanvendt plastik. I et europæisk perspektiv er det især vigtigt for regeringen, at der arbejdes på at løse de to afgørende problemstillinger i forhold til genanvendelse af plastikaffald:

- **Produktdesign, materialevalg og udfasning af problematiske stoffer:** Plastikprodukter skal fra start designes til at kunne genbruges og genanvendes.
- **Dokumenteret kvalitet af genanvendt plastik:** Enkel og sikker handel og afsætning af genanvendt plastik på tværs af landegrænser.

Initiativer

25

Fælles europæiske krav til design for genanvendelse

Regeringen vil arbejde for, at der på EU-niveau stilles krav til design og produktion af plastikprodukter, så de designes til genbrug og genanvendelse og uden problematiske stoffer, der hindrer genanvendelse. Desuden vil regeringen arbejde for, at der i EU laves kvalitetsstandarder for genanvendt plastik for at fremme høj kvalitet i plastikgenanvendelsen og øge andelen af genanvendt plastik i nye produkter.

En EU-strategi for plastik i en cirkulær økonomi

Strategien fra januar 2018 er udformet som et katalog over mulige virkemidler, der kan bringes i anvendelse for at realisere en konkret vision for plastik og plastikaffald i 2030 i Europa.

I strategiens 2030-vision indgår fire centrale pejlemærker:

1.

Genanvendelsen af plastikemballage skal bringes på niveau med genanvendelsen af emballage af pap, papir og glas. Dvs. 75-85 pct., og minimum 50 pct. af alt plastikaffald skal genanvendes.

2.

Sorterings- og genanvendelseskapaciteten i Europa er firedoblet i forhold til 2015, og EU's eksport af usorteret plastikaffald er stoppet.

3.

Der skal etableres et velfungerende marked for genanvendt plastik, som er grundlagt på en solid industriel efterspørgsel.

4.

Der skal iværksattes effektive foranstaltninger for at modvirke forurening med mikroplast.

Materialekredsløb og konkrete initiativer fra EU

Ny råvare

Design og produktion

Udvikling af definitioner for bionedbrydeligt plastik

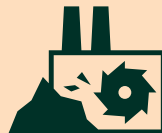
Begrænse mængden af OXO-plastik og mikroplast i miljøet ved f.eks. regulering

Forbud mod bevidst tilsætning af mikroplast

Mindske spild af plastikgranulat

Udvikling af standarder for kvaliteten af genanvendt plastik

Råvare af genanvendt plastik

Affaldsbehandlere

Produktforbrug og afpl...

Markedsgenven...

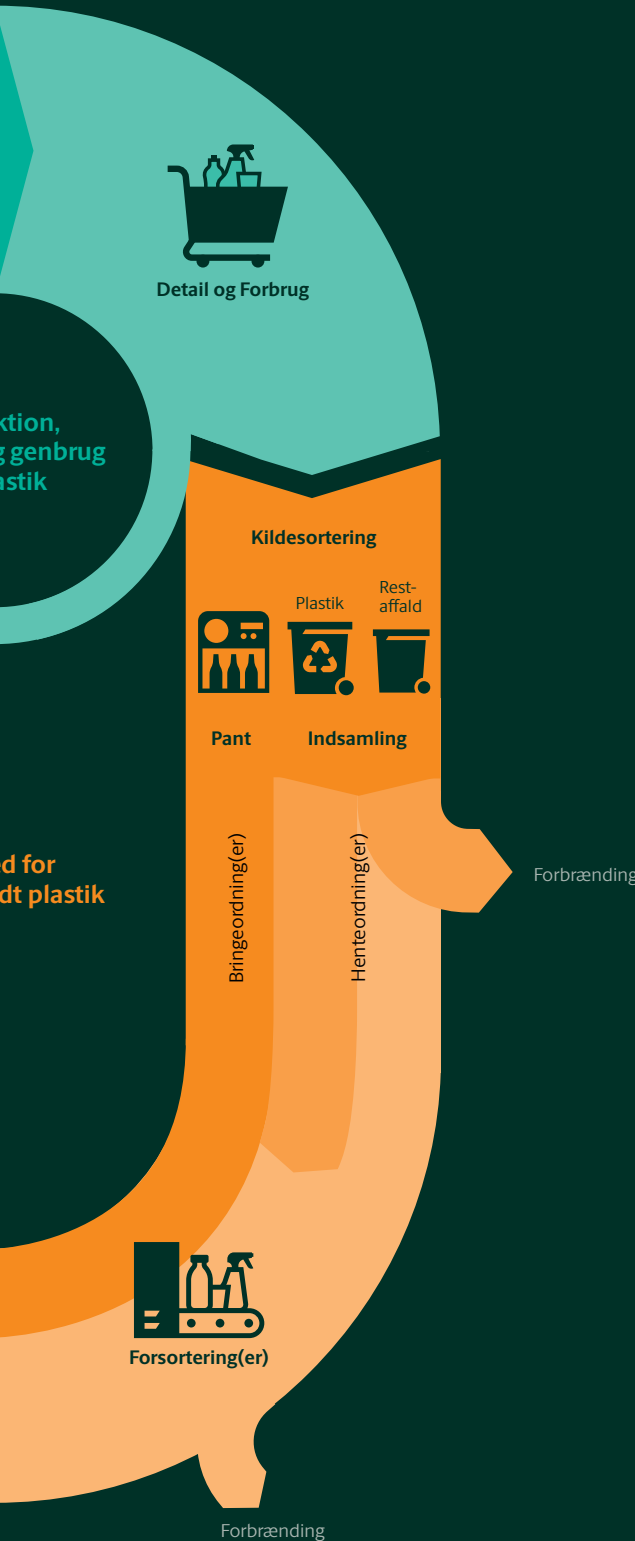
Viden på tværs af hele værdikæden

Revision af emballagedirektivet: så al plastikemballage på EU-markedet i 2030 kan genanvendes eller genbruges omkostningsfektivt.

Forbrænding

Finsortering(er)

Miljømærker der synliggør cirkulære produkter for forbrugeren.

Mærkning af komposterbare og bionedbrydelige plastiktper

Nye EU guidelines for separat affaldsindsamling og sortering af plastikaffald.

Revideret direktiv om modtagelse af affald i havne fra skibe

Global udfordring kræver fælles løsninger

- På globalt plan ender der hvert år mellem 4 og 12 millioner tons plastik i havet, og forbruget af plastik er stigende. Det har store konsekvenser for dyrelivet og samfundsøkonomiske konsekvenser i form af øgede udgifter til strandrensning samt gener for fiskeri og for mennesker, der færdes ved stranden og på havet.

“ **Ét land kan ikke løse problemet alene. Er affaldet først havnet i havet, kender det ikke til grænser.**

De største kilder til plastikaffald på globalt plan er flere af de asiatiske samt afrikanske lande, som har ikke-eksisterende eller utilstrækkelig affaldsindsamling og -håndtering. Der findes endnu ikke tekniske løsninger, som på en omkostningseffektiv måde vil kunne fjerne plastikaffaldet fra verdenshavene, og der bør derfor fokuseres på forebyggelse af plastikaffald primært fra de største landbaserede kilder.

Af de 17 verdensmål vedtaget i 2015 handler mål 14 om livet i havet. Dette har markant øget den globale opmærksomhed på at bevare og sikre bæredygtig brug af verdens have og deres ressourcer, inklusive at nedbringe plastikforurening. Både regionale og globale fora har fokus på problemstillingen.

Initiativer

26

Opprioritering af Danmarks internationale engagement

Danmarks deltagelse i regionale og globale fora opprioriteres med fokus på at være med der, hvor der på baggrund af danske styrkepositioner kan bidrages til løsninger.

27

Styrket indsats i de nære havområder

Den danske indsats i forhold til de regionale havkonventioner i Østersøen og Nord-øst Atlanten styrkes. Dette f.eks. ved, at Danmark tager initiativ til eller bidrager med støtte til finansiering af initiativer i forbindelse med de regionale handlingsplaner.

Globale initiativer til bekæmpelse af plastikforurening

De regionale havkonventioner

De regionale havkonventioner spiller en stor rolle i arbejdet med at bekæmpe marint affald. Danmark er medlem af to regionale havkonventioner, - **OSPAR**, der dækker Nordøstatlanten og **HELCOM**, der dækker Østersøen. Både OSPAR og HELCOM har vedtaget regionale handlingsplaner for marint affald, og Danmark støtter dette arbejde. Danmark har i HELCOM påtaget sig rollen som "lead country" for et tiltag om flamingoplast i Østersøen.

EU's havstrategidirektiv

EU's havstrategidirektiv adresserer udfordringen ved marint affald. Danmark skal derfor i den kommende rapport "Danmarks Havstrategi II" beskrive, hvad der er "god miljøtilstand" for marint affald og fastsætte miljømål med henblik på at reducere det marine affald. Dette vil blive fulgt op af et overvågnings- og indsatsprogram.

Nordisk Ministerråd

Plastikaffald har været et samarbejdsområde indenfor Nordisk Ministerråd i flere år, hvor fælles indsatser i forhold til f.eks. cirkulære forretningsmodeller, effektive indsamlingssystemer, genanvendelsesmetoder og -systemer, samt plastikaffald og mikroplast i havet, allerede er blevet udført. Som del af Nordisk Ministerråds to-årige plastprogram 2017-18 deltager Danmark i en række projekter, der adresserer plastik. Dette lige fra design af plastikprodukter, affaldshåndtering og effekterne af mikroplast på havmiljøet.

2018/19:7

December 2018

Miljø- og Fødevareministeriet
Slotholmsgade 12
1216 København K
Tlf: +45 3814 2142
E-mail: mfvm@mfvm.dk

ISBN digital: 978-87-93635-99-9

ISBN tryk: 978-87-93635-90-6

Design: Kontrapunkt

Fotos:

Forside, Jørgen Bausager / Ritzau Scanpix

Side 12, Kim Wyon / Visit Denmark

Side 18, Letbaek Plast A/S

Side 24, Arla

Side 30, NIRAS

Side 36, Mads Claus Rasmussen / Ritzau Scanpix

Side 40, Johner Images / Ritzau Scanpix

Side 41 og 66, Sgufaaaz Shamoan / Unsplash

Side 42, Caroline Attwood / Unsplash

Side 46, William Krause / Unsplash

Side 48, Erica Cirino / Plastic Change

Side 50, Peter Halskov / Modelbureau Danish Models

Side 56, Laura Bisgaard Krogh / Ritzau Scanpix

Side 64, Johner Images / Ritzau Scanpix

Tryk: Dystan og Rosenberg

Publikation kan hentes på:

mfvm.dk

regeringen.dk

Miljø- og Fødevareministeriet

Slotsholmsgade 12

1216 København K

Tlf: +45 3814 2142